

prima instanță: Judecătoria Ungheni (jud. L. Dașchevici)

instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. Iu. Grosu, A. Corcenco, D. Corolevski)

instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (jud. S. Filincova, M. Ghervas, Iu. Bejenaru)

ÎNCHEIERE

31 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Iurie Bejenaru

examinând cererea de revizuire depusă de Întreprinderea de Stat „Portul Fluvial Ungheni” și de avocatul Adrian Lungu ca reprezentant al Întreprinderii de Stat „Portul Fluvial Ungheni”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea de Stat „Portul Fluvial Ungheni” împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat Ungheni cu privire la contestarea în parte a actului administrativ,

împotriva încheierii din 22 februarie 2017 a Curții Supreme de Justiție, prin care a fost considerat inadmisibil recursul declarat de Întreprinderea de Stat „Portul Fluvial Ungheni”,

c o n s t a ț ă:

La data de 08 iulie 2015 ÎS „Portul Fluvial Ungheni” a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat Ungheni cu privire la contestarea în parte a actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la data de 30 aprilie 2015 de către Inspectoratul Fiscal de Stat Ungheni s-a efectuat un control fiscal repetat la sediul ÎS „Portul Fluvial Ungheni”. În rezultatul controlului a fost întocmit Actul de control nr. 5-663421 prin care s-a invocat că ÎS „Portul Fluvial Ungheni” cu încălcarea prevederilor art. 8 alin. (1) lit. a) pct. 14 din Legea nr. 451-XV din 30 iulie 2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător, a desfășurat activitate de întreprinzător fără licență prin extragerea substanțelor minerale utile, obținând un profil brut de la realizarea nisipului și nisip-prundișului, în mărime de 8241681 de lei în perioada 01 ianuarie 2011 – 30 noiembrie 2014.

ÎS „Portul Fluvial Ungheni” nu a informat organul fiscal despre modificările cu privire la sediul subdiviziunilor sale în termen de 60 de zile de la data dobândirii dreptului de proprietate (posesie, locațiune), și anume, cu referire la terenul amplasat pe adresa r-nul Criuleni, sat. Onișcani, fapt pentru care s-a încălcat art. 161 alin. (8) din Codul fiscal.

Nefiind de acord în totalitate cu încălcările constatăte prin actul de control, la data de 12 mai 2015 ÎS „Portul Fluvial Ungheni”, în temeiul prevederilor art. 216 alin. (8) din Codul fiscal, a formulat dezacord la actul de control nr. 5-663421 din 30 aprilie 2015, în partea primului punct (necesitatea ținerii licenței). Se mai indică că, a fost explicat că întreprinderea de fapt nu desfășoară activitate de antreprenoriat în domeniul extracției mineralelor naturale utile, activitatea de bază întreprinderii este exploatarea și funcționarea portului, precum și asigurarea întreținerii căilor fluviale, iar nisipul este extras în procesul de menținere a căilor fluviale, nisipul fiind calificat un produs obținut aferent activității de întreținere a căilor navigabile. La dezacordul prezentat a fost anexată scrisoarea nr. 01/78 din 19 ianuarie 2015 a Camerei de Licențiere, prin care ca răspuns la interpelarea ÎS „Portul Fluvial Ungheni” privind necesitatea deținerii de licență pentru activitatea desfășurată. Camera de Licențiere a indicat, că activitatea ce ține de efectuarea lucrărilor de amenajare și menținere a adâncimilor în acvatoriul căilor navigabile interne cu curățirea stratului aluvional acumulat ce formează praguri și obstacole în albia râurilor, menținerea canalului pentru siguranța în navigație, protejarea tehnicii fluviale a întreprinderii, nu se regăsește în genurile de activitate licențiate prevăzute la art. 8 alin (1) lit. a) pct. 1-32 al Legii privind reglementarea prin licențiere a unor genuri de activitate.

La data de 18 mai 2015, Inspectoratul Fiscal de Stat r-nul Ungheni a informat contribuabilul ÎS „Portul Fluvial Ungheni” cu referire la dezacordul său, despre faptul că, întreprinzătorul urmează să dețină o licență pentru desfășurarea genului de activitate materializat în extragerea substanțelor minerale utile și/sau îmbutelierea apelor minerale și naturale potabile, invocând că întreprinderea nemijlocit a calculat, declarat și a achitat pentru perioada 2011-2014 taxa pentru extragerea, substanțelor minerale utile, respectiv, Inspectoratul Fiscal de Stat Ungheni a apreciat că odată ce sunt achitate taxele în acest sens, rezultă și necesitatea deținerii licenței de activitate.

A susținut că la 28 mai 2015 de către Inspectoratul Fiscal de Stat Ungheni a fost adoptată decizia nr. 153 asupra cazului de încălcare fiscală, prin care s-a decis de a aplica față de ÎS „Portul Fluvial Ungheni”, pentru încălcarea legislației fiscale, a amenzii în de 8245681 lei.

Nefiind de acord cu decizia nr. 153 din 28 mai 2015, la data de 09 iunie 2015 ÎS „Portul Fluvial Ungheni” a înaintat o contestație împotriva deciziei adoptate. Drept urmare a examinării contestației din 09 iunie 2015, la 06 iulie 2015 de către IFS Ungheni a fost adoptată decizia nr. 244 prin care a fost respinsă contestația depusă.

A mai susținut că ÎS „Portul Fluvial Ungheni” nu desfășoară și nu a desfășurat activitatea de extracție a mineralelor naturale utile pentru care se impune necesitatea deținerii licenței, ÎS „Portul Fluvial Ungheni” ca întreprindere specializată în exploatarea porturilor și căilor navigabile a desfășurat și este obligată să asigure, conform competențelor sale, efectuarea lucrărilor de amenajare și menținere a adâncimilor în acvatoriul căilor navigabile interne cu curățirea stratului aluvional acumulat ce formează praguri și obstacole în albia râurilor, menținerea șenalului pentru siguranța în navigație, protejarea tehnicii fluviale a întreprinderii. Activitatea efectuată de către ÎS „Portul Fluvial Ungheni” a fost realizată în limita prevederilor Legii transportului naval intern precum și în baza

statutului întreprinderii, scopul fiind exclusive menținerea șenalului navigabil pentru a asigura securitatea navigației pe râurile Prut și Nistru.

La fel, a indicat că anterior, în perioada anului 2011, anul 2012 și la 20 ianuarie 2015 Inspectoratul Fiscal de Stat Ungheni a efectuat controale fiscale asupra activității ÎS „Portul Fluvial Ungheni” având la bază același obiect și anume, extragerea substanțelor minerale utile, însă în nici-unul dintre aceste controale fiscale, respectiv organul fiscal nu a semnalat lipsa careva licențe pentru desfășurarea genului de activitate. Prin urmare, din 2011 și până la ultimul control fiscal din luna aprilie 2015 de către Inspectoratul Fiscal de Stat Ungheni nu s-a invocat lipsa unei careva licențe, ca într-un final după expirarea unui termen de 4,5 ani să se invoce neîntemeiat că s-a activat fără licență și să fie aplicate amenzi cu efect retroactiv pe aceleași perioade care au fost supuse verificărilor anterior. Or, în așa mod, este de constatat că însăși organul fiscal nu are o abordare univocă asupra cazului, fapt care permite a invoca prevederile art. 11 alin. (1) al Codului fiscal.

Referitor la poziția Inspectoratului Fiscal de Stat că contribuabilul urma să dețină licență deoarece, de sine stătător a calculat, a declarat și a achitat pentru perioada 2011-2014 taxa pentru extragerea substanțelor minerale utile. În opinia reclamantului acest argument este lipsit de orice temei juridic, or, obligativitatea achitării anumitor impozite și taxe nu este condițională de deținerea sau nedeținerea unei licențe, ci reprezintă o obligație prevăzută de lege.

A solicitat ÎS „Portul Fluvial Ungheni” anularea pct. 1 supct.1 din decizia nr. 153 din 28 mai 2015 referitor la cazul de încălcare fiscală stabilit la ÎS „Portul Fluvial Ungheni”, prin care s-a dispus aplicarea amenzii în mărime de 8241681 de lei pentru desfășurarea activității fără licență și decizia IFS Ungheni nr. 244 din 06 iulie 2015 prin care a fost respinsă contestația din 09 iunie 2015.

Prin hotărârea din 11 aprilie 2016 a Judecătoriei Ungheni acțiunea a fost respinsă ca nefondată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la data de 05 mai 2016 și 06 iunie 2016, ÎS „Portul Fluvial Ungheni” a declarat apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii contestate și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 13 octombrie 2016 a Curții de Apel Bălți a fost respins apelul declarat de către avocatul Alexandru Straistari reprezentant al ÎS „Portul Fluvial Ungheni” și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

La data de 15 decembrie 2016, ÎS „Portul Fluvial Ungheni” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin încheierea din 22 februarie 2017 a Curții Supreme de Justiție recursul declarat de ÎS „Portul Fluvial Ungheni” a fost considerat inadmisibil.

La data de 22 iunie 2018, ÎS „Portul Fluvial Ungheni” și avocatul Adrian Lungu în interesele primului au depus cerere de revizuire împotriva încheierii din 22 februarie 2017 a Curții Supreme de Justiție, solicitând admiterea cererii de revizuire, casarea încheierii contestate și dispunerea rejudecării recursului.

În susținerea cererii de revizuire s-au invocat prevederile art. 449 lit. e¹⁾ Codul de procedură civilă, care reglementează că revizuirea se declară în cazul în

care a fost aplicată o lege declarată neconstituțională de către Curtea Constituțională și la judecarea cauzei a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, iar instanța de judecată a respins cererea privind sesizarea Curții Constituționale sau din hotărârea Curții Constituționale rezultă că prin aceasta s-a încălcat un drept garantat de Constituție sau de tratatele internaționale în domeniul drepturilor omului.

În acest sens, revizuentul a indicat că prin hotărârea nr. 2 din 30 ianuarie 2018 a Curții Constituționale au fost declarate neconstituționale textele „activități fără licență” și „amendă în mărimea venitului brut” din art. 10 pct. 4 din Legea nr. 845-XII din 03 ianuarie 1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi.

Prin urmare, revizuentul a arătat că instanțele de judecată la judecarea cauzei au aplicat prevederile art. 10 pct. 4 din Legea nr. 845-XII din 03 ianuarie 1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, care au fost declarate neconstituționale de către Curtea Constituțională.

Astfel, au susținut că temeiul revizuirii întrunește toate condițiile instituite de prevederile art. 449 lit. e¹) Codul de procedură civilă.

Examinând materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de revizuire depusă de ÎS „Portul Fluvial Ungheni” și avocatul Adrian Lungu în interesele primului, urmează a fi respinsă din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite încheiere de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 3 alin. (1) Codul de procedură civilă, instanțele judecătorești aplică legile procedurale civile în vigoare la data judecării cauzei civile, efectuării actelor de procedură sau executării actelor instanței judecătorești (hotărâri, încheieri, decizii, ordonanțe), precum și a actelor unor alte autorități în cazurile prevăzute de lege.

Prin Legea nr.17 din 05 aprilie 2018, în vigoare din 01 iunie 2018, au fost stabilite categoriile de încheieri care pot fi supuse revizuirii.

Astfel, în conformitate cu art. 446 Codul de procedură civilă, pot fi supuse revizuirii hotărârile, ordonanțele, încheierile și deciziile irevocabile ale tuturor instanțelor judecătorești, în condițiile prezentului capitol. Încheierile de încetare a procesului conform art.265 lit.c) și d), precum și cele prin care se respinge acțiunea ca fiind tardivă conform art.186¹ pot fi supuse revizuirii. Încheierile judecătorești care nu se referă la fondul cauzei, precum și deciziile emise în privința acestora nu se supun revizuirii. În aceste cazuri, încheierile de inadmisibilitate a revizuirii nu se supun niciunei căi de atac.

În cazul prevederilor art. 448 Codul de procedură civilă, cererea de revizuire împotriva unei hotărâri sau încheieri rămase irevocabilă prin neatacare se soluționează de instanța care s-a pronunțat asupra fondului. Cererea de revizuire împotriva unei hotărâri care, fiind supusă căilor de atac, a fost menținută, modificată sau casată, emițându-se o nouă hotărâre, se soluționează de instanța care a menținut, a modificat hotărârea sau a emis o nouă hotărâre.

Totodată, prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 17 din 05 aprilie 2018, în vigoare de la 01 iunie 2018, au fost abrogate prevederile articolului 448 alin. (4) Cod de procedură civilă, care reglementau că

cererile de revizuire împotriva deciziilor curților de apel în privința cărora Curtea Supremă de Justiție s-a pronunțat printr-o decizie asupra inadmisibilității se examinează de Curtea Supremă de Justiție.

Prin urmare, prevederile sus-enunțate stipulează expres că încheierile judecătorești care nu se referă la fondul cauzei, precum și deciziile emise în privința acestora nu se supun revizuirii.

La caz, se constată că prin încheierea din 22 februarie 2017 a Curții Supreme de Justiție, revizuirea căreia se solicită, a fost considerat inadmisibil recursul declarat de ÎS „Portul Fluvial Ungheni”.

În acest sens, este de menționat că încheierile de inadmisibilitate se emit conform prevederilor art. 270 Codul de procedură civilă și nu conțin nicio referire cu privire la fondul recursului.

Prin prisma celor relatate, rezultă că prin încheierea din 22 februarie 2017 a Curții Supreme de Justiție, instanța nu s-a pronunțat asupra fondului și prin urmare, nu este de competența Curții Supreme de Justiție de a examina cererea de revizuire depusă de către ÎS „Portul Fluvial Ungheni” și avocatul Adrian Lungu în interesele primului.

Reieșind din considerentele menționate și ținând cont de faptul că prin modificările operate prin Legea nr.17 din 05 aprilie 2018, în vigoare din 01 iunie 2018, încheierile de inadmisibilitate a Curții Supreme de Justiție nu pot fi suspuse revizuirii, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire depusă de Întreprinderea de Stat „Portul Fluvial Ungheni” și de avocatul Adrian Lungu ca reprezentant al Întreprinderii de Stat „Portul Fluvial Ungheni” împotriva încheierii din 22 februarie 2017 a Curții Supreme de Justiție, din motiv că actul de dispoziție judecătorească nu se supune revizuirii.

În conformitate cu art. 270, 446, 453 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Întreprinderea de Stat „Portul Fluvial Ungheni” și de avocatul Adrian Lungu ca reprezentant al Întreprinderii de Stat „Portul Fluvial Ungheni” împotriva încheierii din 22 februarie 2017 a Curții Supreme de Justiție, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea de Stat „Portul Fluvial Ungheni” împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat Ungheni cu privire la contestarea în parte a actului administrativ.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Maria Ghervas

Iurie Bejenaru